

O‘zbekiston Respublikasi
Sog‘liqni saqlash vazirining
“23” _iyun 2025 yildagi
180-son buyrug‘iga
-ilova

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

**AKADEMIK Sh.ALIMOV NOMIDAGI RESPUBLIKA IXTISOSLASHTIRILGAN FTIZIATRIYA VA
PULMONOLOGIYA ILMIY-AMALIY TIBBIYOT MARKAZI**

**« KATTALARDA OBSTRUKTIV UYQU APNOE SINDROMI» NOZOLOGIYASI
BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI**

TOSHKENT 2025

«TASDIQLAYMAN»
Akademik Sh.Alimov nomidagi
RIFvaPIATM direktori
N.N.Parpiyeva

« 24 » *may* 2025 yil

«KATTALARDA OBSTRUKTIV UYQU APNOE SINDROMI» NOZOLOGİYASI
BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

TOSHKENT 2025

MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN MUTAXASSISLAR NOMI

XKT-10/11 bo'yicha kodlanishi:	Nozologik nomi	Nozologiya bo'yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo'yicha statsionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassislar	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassislar	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
XKT-10: G47.3	Uyqudagi apnoe	Terapevt/ Pulmonolog.	Stomatolog; Lor;	Terapevt/ Pulmonolog.	Stomatolog; Jag'-yuz jarrohi; Lor; Nevropatolog; Endokrinolog; Kardiolog.
XKT-11: 7A41	Uyquning obstruktiv apnoesi (Obstruktiv uyqu apnoe sindromi)	Terapevt/ Pulmonolog.	Stomatolog; Lor;	Terapevt/ Pulmonolog.	Stomatolog; Jag'-yuz jarrohi; Lor; Nevropatolog; Endokrinolog; Kardiolog.

KATTALARDA OBSTRUKTIV UYQU APNOE SINDROMI NOZOLOGIYASI BO'YICHA TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA VA DISPANSERIZATSIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni <i>(Har bir davolangan holat uchun)</i>	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Mutaxassis (shifokor) maslahati Asosiy:	1. OSH	+					1 marta	Ambulator sharoitda nazorat qilinadi. Statsionar yordam: 7-10
	2. Terapevt		+				1 marta	
	3. Pulmonolog		+		+	+	1 marta	

									kun.
Izoh: Ko'rsataga muvofiq takroriy qo'shimcha mutaxassislar ko'rigi tavsiya etiladi.									
Mutaxassis (shifokor) maslahati Qo'shimcha:	1. Stomatolog		+			+	+	1 marta	
	2. Jag'-yuz jarrohi					+	+	1 marta	
	3. Lor		+			+	+	1 marta	
	4. Endokrinolog					+	+	1 marta	
	5. Kardiolog					+	+	1 marta	
	6. Nevropatolog							1 marta	
Izoh: bemorda qo'shimcha boshqa yoki yondosh kasalliklari aniqlangan holatda, ko'rsatmaga muvofiq boshqa tegishli tor doiradagi mutaxassislarning ko'rigi o'tkazilishi mumkin.									
Laborator tekshiruvlar Asosiy:	1. Qonning umumiy (klinik) taxlili		+			+	+	1 marta	
	2. Siydikning umumiy (klinik) tahlili		+			+	+	1 marta	
	3. Biokimyoviy analizlar: TTG, testosteron, glyukoza, S reaktiv oqsil, revmo omil		+			+	+	1 marta	
Izoh: Laborator tekshiruvlarni tor doiradagi mutaxassis maslahatiga ko'ra yoki davolanish jarayonida ko'rsatma bo'lganda takroriy o'tkazilishi mumkin.									
Лаборатор текширувлар Кўшимча:	1. Qonni onkomarkerlarga tekshirish							1 marta	
	2. Kaogulogramma (PTI, Fibrinogen, VSK, MNO)							1 marta	
Izoh: Bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy laborator diagnostik tekshiruvlari o'tkazilishi mumkin									
Instrumental tekshiruvlar Asosiy:	1. Antropometriya tana vazni indeksini hisoblash bilan	+	+			+	+	1 marta	
	2. So'rovnomalar o'tkazish	+	+			+	+	1 marta	
	3. Pikfloumetriya		+			+	+	1 marta	
	4. Spirometriya		+			+	+	1 marta	
	5. EKG		+			+	+	2 marta	
	6. Kompterli pulsoksimetriya					+	+	1 marta	
	7. Kardio-respirator poligrafiya					+	+	1 marta	
	8. Bosh suyagi rentgenografiyasi, 2 proyeksiyada		+			+	+	1 marta	
Izoh: Instrumental tekshiruvlarni tor doiradagi mutaxassis maslahatiga ko'ra yoki davolanish jarayonida ko'rsatma bo'lganda takroriy o'tkazilishi mumkin.									

Instrumental tekshiruvlar Qo'shimcha:	1. Polisomnografiya				+	+	1 marta	
	2. Bosh va bo'yin MSKT tekshiruvi				+	+	1 marta	
	3. Ultratovush tekshirish				+	+	1 marta	
	4. Fibrogastroskopiya				+	+	1 marta	

Izoh: Bemorda yondosh kasalliklari aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy instrumental diagnostik tekshiruvlari o'tkazilishi mumkin..

*STATIONAR DAVOGA KO'RSATMA: viloyat darajasi - birlamchi verifikatsiya maqsadida; o'rta og'ir kechishi va kardiovaskulyar asoratlar bilan; og'ir kechishi; respublika darajasi - birlamchi verifikatsiya maqsadida; o'rta og'ir kechishi va kardiovaskulyar asoratlar bilan; og'ir kechishi; samarasiz davo.

Диагностик тадбирлар	Тиббий хизматлар номи	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni (Har bir davolangan holat uchun)	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
		OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Boshqa turdagi tekshiruvlar	1. D-Dimer				+	+	1 marta	
	2. Natriy uterik peptid				+	+	1 marta	
	3. Prokalsitonin				+	+	1 marta	

Izoh: Bemorda yondosh kasalliklar aniqlanganda hamda ko'rtsamaga muvofiq, shuningdek tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib mavjud qo'shimcha va takroriy l diagnostik tekshiruvlar o'tkazilishi mumkin.

Tekshiruvlar ro'yxati klinik holatga qarab to'ldirilishi takroriy o'tkazilishi mumkin!

DAVOLASH TADBIRLARI

Medikamentoz davo

Obstruktiv uyqu apnoe sindromining yetarlicha samarali farmakologik davolash usullari mavjud emas, asosan simptomatik terapiya va yondosh kasalliklar bo'yicha medikamentoz davo o'tkaziladi

Nomedikamentoz davo

Davolash tadbirlari	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
1. Xulq atvor-terapiyasi	+	+		+	+
2. SRAR terapiya		+		+	+
3. Og'iz ichi aplikatorlari				+	+
<i>Izoh: Ushbu davolash usullari o'tkazilishi, ularga ko'rsatmalar va qarshi ko'rsatmalar Milliy klinik protokolda to'liq yoritilgan.</i>					

Obstruktiv uyqu apnoe sindromini keltirib chiqaruvchi sabablarni e'tiborga olgan holda qo'shimcha medikamentoz va nomedikamentoz hamda jarrohlik davolash usullari tavsiya etishi mumkin.

PARHEZ STOLI/DIYETA

Ovqatlanish tartibi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam		
	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
1. Parhez stoli va uning davomiyligi	+	+	+	+	+

DISPANSERIZATSIYA

Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. OSH	+		OSH doimiy nazorati	doimiy
	2. Terapevt/Pulmonolog.		+	2 marta yiliga	
<i>Izoh: Qo'shimcha kasalliklarning og'irligini baholash uchun holatdan kelib chiqib boshqa tor doiradagi mutaxassilar maslahati tavsiya etiladi.маслаҳату тавсия этилади.</i>					

Laborator tekshiruvlar					
<i>Izoh: Qo‘shimcha kasalliklarning og‘irligini baholash uchun holatdan kelib chiqib laborator tekshirishlar o‘tkaziladi.</i>					
Instrumental tekshiruvlar	1. Antropometriya tana vazni indeksini hisoblash bilan	+	+	2 marta yiliga	
	2. So‘rovnomalar o‘tkazish	+	+	2 marta yiliga	
	3. Pikfloumetriya		+	2 marta yiliga	
	4. Spirometriya		+	2 marta yiliga	
<i>Izoh: Qo‘shimcha kasalliklarning og‘irligini baholash uchun va ko‘rsatmalar bo‘lganda holatdan kelib chiqib boshqa qo‘shimcha instrumental tekshirishlar o‘tkaziladi</i>					

PROFILAKTIKA

Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Reabilitatsiya muddati
1. Jismoniy faollikni o‘rgatish	+	+	1 marta yiliga	doimiy
2. Sohlom turmush tarzi: zararli odatlardan voz kechishga chairish	+	+	1 marta yiliga	
3. Uyqu gigiyenasi qoidalariga rioya qilishni o‘rgatish		+	1 marta yiliga	
4. Yumshoq tanglay va tomoq mushaklari gimnasitikasi o‘rgatish		+	1 marta yiliga	